

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Gjellerod (S):

I sidste halvdel af det 20. århundrede har det internationale samfund vedtaget flere internationale og regionale erklæringer og konventioner for at beskytte menneskerettighederne.

Visse særlig alvorlige internationale forbrydelser er blevet kriminaliseret, og der er åbnet mulighed for, at de kan pådømmes ved de nationale domstole, uanset hvor de har fundet sted.

Alligevel har der været tilfælde, hvor stater ikke har kunnet eller villet bringe de formodede gerningsmænd for en domstol. Derfor vedtog forsamlingen på en FN-diplomatkonference i Rom den 17. juli 1998 statuten for en permanent international straffedomstol, der skal træde i kraft, når den er ratificeret af 60 stater.

Domstolen vil være sekundær. Det betyder, at domstolen først træder i funktion, når en stat ikke kan eller vil påtage sig at retsforfølge en formodet gerningsmand. Domstolen er altså kun overordnet nationalstaternes domstole i det tilfælde, at nationalstaterne ikke opfylder deres forpligtelser.

Den permanente domstol skal have kompetence til at behandle de groveste og mest alvorlige internationale forbrydelser, det vil sige folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og aggression.

Desværre har vi i vores århundrede oplevet, at nogle af de mennesker, der har stået bag sådanne forbrydelser, er gået fri. Som eksempel kan nævnes den bosnisk-serbiske leder, Radovan Karadic, der stadig er eftersøgt krigsforbryder og endnu ikke er blevet stillet for den særlige domstol for det tidligere Jugoslavien. At Idi Amin lever i Saudi-Arabien i bedste velgående, taler også sit tydelige sprog.

Domstolen har fire hovedformål: Den skal virke afskrækkende på folk, det vil sige have en præventiv funktion. Der kommer vished for, at der er konsekvenser forbundet med grove forbrydelser. Den skal tilskynde de nationale stater til at retsforfølge og dømme de omhandlede forbrydelser. Ofrene og deres familier vil få en chance for at opleve retfærdighed, forsoning og samtidig høre sandheden.

Den skal gøre ende på den straffrihed, der desværre har været eksisterende hidtil. Kun en

lille del af de ansvarlige gerningsmænd er hidtil blevet retsforfulgt af nationale domstole.

Den Internationale Straffedomstol er et stort og meget vigtigt gennembrud i bestræbelserne på at opretholde den respekt for menneskerettighederne, som vi hylder her i Danmark og i resten af Europa. Respekten for menneskerettighederne indebærer, at de, der bryder dem, også må stå til ansvar for deres handlinger.

Med domstolen bliver det muligt at skabe et internationalt, uafhængigt retsorgan, der sikrer, at menneskerettighederne respekteres. Domstolen skal derfor dels virke præventiv, dels virke som dømmende myndighed, når forbrydelsen er begået.

Socialdemokratiet går ind for oprettelsen af en international straffedomstol og kan fuldt ud støtte det fremsatte forslag.

Vi imødeser en intens udvalgsbehandling, som gerne skulle resultere i, at en meget stor del af Folketingets partier tilslutter sig. Der bør ikke være tvivl om Danmarks holdning i dette spørgsmål.

Jens Hald Madsen (V):

Som det er blevet nævnt, er det jo et historisk gennembrud i udviklingen af det internationale retssamfund. Og det har været en meget lang proces; efter Venstres mening har det været en for lang proces, når man går tilbage til, at det har været diskuteret i FN allerede i 1947.

Men det ligger også helt klart, at den stigende globalisering, som vi har, med hastige skridt bringer hele verden tættere og tættere sammen. Hvor etniske, religiøse og politiske holdninger mødes på rekordtid via den teknologiske udvikling, har det jo utrolig betydning i forhold til, hvordan FN kan agere.

For FN skal efter Venstres opfattelse betragtes som den internationale polititbetjent. Men skal det give mening og dermed have konsekvens, så skal værktøjerne også skabes, så skal værktøjerne også være funktionsduelige. Derfor er Den Internationale Domstol også en helt naturlig, en vigtig konsekvens af den stigende globalisering. Ingen diktator, ingen krigsforbryder skal kunne føle sig tryk noget sted i verden. Det bør og skal være vores målsætning i det internationale samfund, som står for frihedsrettighederne for det enkelte individ.

Der har allerede været etableret det, som vi kalder krigsforbrydertribunaler i det tidligere Jugoslavien og Rwanda. Jeg har selv haft lejlighed til at se konsekvenserne af det, som skete i